

Sjekkliste - ordensreglement

ARTIKKEL | SIST ENDRET: 12.04.2016

Innhold

Om sjekklisen

Sjekkpunkt 1

- Alle skoler skal ha et ordensreglement som sier hva elevene får eller ikke får gjøre

Sjekkpunkt 2

- Ordensreglementet skal vise hvilke reaksjoner skolen kan bruke hvis en elev bryter med reglene

Sjekkpunkt 3

- Skolens reaksjoner på elevs brudd med ordensreglementet må være saklige, forholdsmessige og lovlige

Sjekkpunkt 4

- Skolen skal kun bruke bortvisning som reaksjonsform ved alvorlige eller gjentatte brudd på ordensreglementet

Sjekkpunkt 5

- Ordensreglementet skal vise hvordan skolen skal gå frem før en reaksjon tas i bruk

Sjekkpunkt 6

- Skolen kan ikke reagere på atferd som ikke er "forbudt" etter ordensreglementet, eller bruke reaksjoner som ikke står i ordensreglementet

Om sjekklisen

Ordensreglementet inneholder regler for hva elevene kan gjøre på skolen, og hvordan de kan straffes om de bryter reglene. For elevenes rettsikkerhet på skolen er det viktig at ordensreglementet og praktiseringen av dette er riktig.

Sjekklisten gir ikke en fullstendig oversikt over alle de rettslige kravene som gjelder for skolens ordensreglement i friskoleloven §§ 3-9 og 3-10 og opplæringsloven §§ 2-9, 2-10, 3-7 og 3-8. I stedet tar den for seg de viktigste kravene og viser noen eksempler på hva skolen kan eller ikke kan gjøre. Flere eksempler finnes i tilsynsrapporter der ordensreglementet har vært tilsynstema. Friskoler kan ta kontakt med Fylkesmannen i sitt fylke for mer informasjon og veiledning om reglene i friskoleloven.

[I rundskriv Udir-8-2014 kan du lese mer om ordensreglement](#)

Sjekkpunkt 1

Alle skoler skal ha et ordensreglement som sier hva elevene får eller ikke får gjøre

- Skolen skal ha et ordensreglement som klart viser hva som ikke er tillatt atferd på skolen.
- Skolen kan bare bestemme over elevenes atferd i skoletiden.
- Unntatt fra dette er når reglene gjelder en situasjon nært tilknyttet skolen og atferden kan ha direkte påvirkning på skolesituasjonen for elevene.
- For eksempel er det lov å nekte mobbing på skoleveien eller sosiale medier på fritiden, men ikke lov å nekte sykling til og fra skolen.
- Ordensreglementet skal være skriftlig.
- Alle elever og foreldre skal gjøres kjent med ordensreglementet.
- I tillegg til ordensreglementet kan skolen ha andre regler, for eksempel klasseromsregler, uteregler mv. Disse må ikke være i konflikt med ordensreglementet, og skolen kan bare straffe brudd på andre regelverk om disse regelverkene viser til ordensreglementet.

Sjekkpunkt 2

Ordensreglementet skal vise hvilke reaksjoner skolen kan bruke hvis en elev bryter med reglene

- Skolen må oppgi hvilke reaksjoner skolen kan bruke dersom elevene bryter med reglene i ordensreglementet. Dette gjelder alt fra de mildere til de strengeste reaksjonene.
- Skolen kan ikke bruke andre reaksjoner enn de som står i ordensreglementet.

Sjekkpunkt 3

Skolens reaksjoner på elevers brudd med ordensreglementet må være saklige, forholdsmessige og lovlige

- Skolen kan aldri bruke fysisk makt, refs eller vold som en disiplinærreaksjon mot elevene.
- Skolen skal aldri krenke elevene gjennom sine disiplinærtiltak. For eksempel er det ikke lov med skammekrok eller "gapestokk"-lignende reaksjoner.
- Reaksjonen eleven får, må stå i forhold til elevens atferd. Et "lite" brudd på regelverket kan ikke straffes med en "stor" reaksjon.
- Å straffe alle elevene for det bare én eller noen elever har gjort (kollektiv straff) eller straff for ikke å gripe inn når andre gjør noe galt (passiv medvirkning), er ikke lov.
- For bortvisning gjelder det særlige regler (se sjekkpunkt 4).

Sjekkpunkt 4

Skolen skal kun bruke bortvisning som reaksjonsform ved alvorlige eller gjentatte brudd på ordensreglementet

- Bortvisning er en alvorlig reaksjon som kommer i veien for elevenes opplæring. Bortvisning skal derfor bare brukes ved alvorlige eller gjentatte brudd på ordensreglementet.
- Det at eleven ikke får være med på skoleturer, ekskursjoner og andre arrangementer i regi av skolen, er også bortvisning.
- Før en elev bortvises, skal skolen alltid vurdere andre tiltak i stedet. Bortvisning er ment å være siste utvei. Eleven skal alltid få lov å forklare seg.
- Det er grenser for hvor lenge elever kan bortvises:
  - Elever på barnetrinnet kan bare bortvises for enkelttimer eller resten av skoledagen. Hvis eleven sendes hjem, skal foreldrene varsles.
  - Elever på ungdomstrinn kan maksimalt bortvises i inntil tre dager.
  - Elever på videregående nivå kan maksimalt bortvises i inntil fem dager.
- Bortvisning er en så alvorlig og inngripende reaksjon at den skal gjøres i form av et enkeltvedtak. Elevene kan klage på enkeltvedtaket. Det er Fylkesmannen som avgjør klagen.

Sjekkpunkt 5

Ordensreglementet skal vise hvordan skolen skal gå frem før en reaksjon tas i bruk

- Det må stå i ordensreglementet hvem som har lov å bestemme hvilken reaksjon som skal brukes når en elev bryter ordensreglementet. Det er bare rektor som kan bestemme bortvisning fra mer enn én opplæringsøkt.
- Det må stå i ordensreglementet at elevene har rett til å forklare seg og bli hørt før han eller hun gis en disiplinærreaksjon.
- Det må stå i ordensreglementet hvilke reaksjoner som skal gjøres som enkeltvedtak. Eksempel på slike er:
  - bortvisning
  - nedsatt karakter i orden og oppførsel

Elevene kan klage på enkeltvedtaket. Det er Fylkesmannen som avgjør klagen.

Sjekkpunkt 6

Skolen kan ikke reagere på atferd som ikke er “forbudt” etter ordensreglementet, eller bruke reaksjoner som ikke står i ordensreglementet